

TURVALLISESTI YHDESSÄ

2020

SISÄLLYS

Turvallisen kasvuympäristön perusteet partiossa.....	5
Partion kasvatustavoitteet.....	6
Turvallisesti yhdessä -ohjeistuksen perusteet.....	7
Turvallisesti yhdessä -ohjeistuksen tavoitteet lyhyesti.....	8
Lapsen oikeuksien sopimus	8
SP-FS edistää lasten ja nuorten	
hyvinvointia ja turvallisuutta.....	9
Turvalliset toimintatavat lippukunnissa	9
Ilmoitus leiristä tai vaelluksesta piiritoimistoon.....	9
Turvallisuutta lisääviä toimintatapoja.....	10
Ohje lastensuojelua vaativissa tilanteissa toimimiseen	11
Vapaaehtoisen rikostaustan selvittäminen	15
Ennaltaehkäisevät toimenpiteet ensisijaisia.....	15
Rekisteriote ja sen käsittely	15
Piiri- ja keskustuimistojen työntekijät	
tukevat lippukuntia	17
Piiritoimistojen tuki lastensuojeluasioissa	17
Keskusjärjestö tukee piirejä ja lippukuntia	18
Viestintä lastensuojeluun liittyvissä tilanteissa.....	18
Lähteet	19
Liitteet.....	19
Vapaaehtoisen suostumus –	
Rikosrekisteriotteen hakeminen.....	20
Toimeksiantosopimus –	
Rikosrekisteriotteen hakeminen.....	21
Rikosrekisteriotteen tarkistamisen kuvaus.....	22
Turvallisesti yhdessä lyhyesti	24
Pestikuvaus: Turva-aikuinen.....	25

TURVALLISESTI YHDESSÄ

JULKAISIJA:
Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry

KIRJOITTAJAT:
Kati Palsanen
Kaisa Pasanen
Jenna Honkanen
Jutta Huovinen

GRAAFINEN SUUNNITTELU:
Nici Lönnberg

PIIRROKSET:
Meeri Rasivirta
Eeva Helle

KANNEN KUVA:
Eeva Helle

2. uudistettu painos Turvallisesti yhdessä -ohje
Hyväksytty 30.11.2019
Suomen Partiolaisten Vapaaehtoistuen valiokunnassa.

Päivityksestä vastaa Suomen Partiolaisten
turvallisuusverkosto.

TURVALLISEN KASVUYMPÄRISTÖN PERUSTEET PARTIOSSA

Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry (SP-FS) on Suomen suurin nuorisojärjestö ja se on suomalaisen partiotoiminnan keskusjärjestö, joka vastaa suomen- ja ruotsinkielisestä partiotoiminnasta. SP-FS on partion maailmanjärjestöjen World Association of Girl Guides and Girl Scouts (WAGGGS) ja World Organisation of Scout Movementin (WOSM) jäsen ja edustaja Suomessa.

SP-FS vie partion maailmanjärjestöjen tavoitteita eteenpäin Suomessa ja huolehtii,

että partiotoiminta Suomessa pysyy niiden periaatteiden mukaisena. Partiota harrastetaan paikallisyhdistyksissä eli lippukunnissa, joita Suomessa toimii noin 750. Lippukunnat muodostavat partiopiirejä, ja piirien tehtävänä on tukea lippukuntien toimintaa ja mahdollistaa partion harrastaminen alueellaan.

Partion ydinajatus on luoda lapsille ja nuorille toimintaympäristö, joka mahdollistaa osallistumisen toiminnan suunnitteluun, päätöksen-

tekoon ja toteutukseen. Partion periaatteiden mukaisesti partiolaiset saavat vastuuta ja oppivat johtamaan ryhmää jo nuorena. Kiteytetysti voidaan sanoa, että partio on lasten ja nuorten toimintaa, jota aikuiset mahdollistavat ja tukevat. Partiotointa pohjaa valtaosaltaan vapaaehtoistyöhön.

Partiomenetelmä vie kohti partion päämäärää – persoonallisuudeltaan ja elämäntavoiltaan tasapainoisten, vastuuntuntoisten, aktiivisten sekä itsenäisesti ajattelevien paikallisten, kansallisten ja kansainvälisten yhteisöjen jäsenten kasvattamista. Partio on sekä poliittisesti että uskonnollisesti sitoutumaton liike, joka on avoin kaikille. Partioihanteet ja kasvatustavoitteet toimivat perustana partiotoinnalle ja luovat pohjan turvalliselle kasvu ympäristölle partiossa.

PARTIOLAISEN IHANTEET

- kunnioittaa toista ihmistä
- rakastaa luontoa ja suojella ympäristöä
- olla luotettava
- rakentaa ystävyyttä yli rajojen
- tuntee vastuunsa ja tarttua toimeen
- kehittää itseään ihmisenä
- etsiä elämän totuutta

PARTION KASVATUSTAVOITTEET

- **Suhde itseen** tarkoittaa elämänhallintaa, terveiden elämäntapojen oppimista, luovuutta ja kekseliäisyyttä, toimeen tarttumista ja oman maailmankatsomuksen muodostamista
- **Suhde toisiin** ihmisiin tarkoittaa ihmisyyden näkemistä arvokkaana, erilaisuuden näkemistä rikkautena, kykyä asettua toisen asemaan, yhteisvastuullisuutta, reiluuutta ja omien tunteiden ja mielipiteiden ilmaisemista tilanteeseen sopivalla tavalla
- **Suhde yhteiskuntaan** tarkoittaa kykyä toimia ryhmässä ja ryhmää laajemmassa organisaatiossa, halua osallistua yhteisten asioiden hoitamiseen, oman ja muiden kulttuurien arvostusta sekä kykyä ymmärtää itsensä osaksi paikallista, kansallista ja kansainvälistä yhteisöä
- **Suhde ympäristöön** tarkoittaa positiivista luontosuhdetta, kykyä liikkua suomalaisessa luonnossa, luonnonsuojelun tarpeen tiedostamista, vastuuta elinympäristöstä ja luonnon kunnioittamista

SP-FS:n toiminnan on lähtökohtaisesti tarkoitus edistää turvallisuutta ja sen toimijoiden odotetaan olevan vastuullisia, toisia ihmisiä kunnioittavia ja ylläpitävän toimintaa, joka jo ennalta on suunniteltu turvalliseksi. Sekä keskusjärjestö että partiopiirit tukevat ja kouluttavat nuoria ja aikuisia edistäen siten heidän osaamistaan tehtävissään.

Turvallisen partiotoinnin perustana toimivat SP-FS:n laatimat ohjeistukset: Turvalisuusohjeet, Turvallisuusmääräyksiä ja -ohjeita partiotointaan vesillä, Suomen Partiolaisten kriisiviestintäohje sekä Suomen Partiolaisten päihdeohje. Näitä täydentävät piirien omat ohjeistukset. Edistääkseen ennakkoivasti lasten ja nuorten hyvinvointia niin partiossa kuin sen ulkopuolellakin SP-FS on luonut edellä mainittujen ohjeistusten lisäksi tämän Turvallisesti yhdessä -ohjeistuksen.

TURVALLISESTI YHDESSÄ

-OHJEISTUKSEN

PERUSTEET

SP-FS haluaa omalta osaltaan varmistaa, että lapset ja nuoret voivat kasvaa ja kehittyä turvallisessa ympäristössä. Tällä ohjeistuksella halutaan taata, että partiossa toimivat nuoret ja aikuiset tietävät, miten voivat omalla toiminnallaan vaikuttaa siihen, että kasvuympäristö on lapsille ja nuorille turvallinen.

Vaikka turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen on partiossa ensisijainen tavoite, voivat lapset ja nuoret kokea häirintää, kiusaamista, kaltoinkohtelua tai väkivaltaa partiossa tai partiotoinnin ulkopuolella. Näihin ikäviin asioihin halutaan partiossa varautua ja puuttua mahdollisimman varhaisessa vaiheessa sekä ennen kaikkea ennaltaehkäistä ikävien asioiden tapahtumista erityisesti partiotoinnin sisällä. Ohjeistuksella halutaan myös taata se, että partiossa toimivat nuoret ja aikuiset tietävät, miten toimia, kun edellä mainittuja tapauksia tulee ilmi.

Tämä SP-FS:n lasten ja nuorten hyvinvointia edistävän ohjeistuksen toimintaperiaatteet perustuvat Suomen voimassa olevaan lainsäädäntöön (Lastensuojelulaki 2007/417, Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 1983/361, Laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä 2014/148), YK:n Lapsen oikeuksien sopimukseen sekä SP-FS:n peruskirjaan. Toimintaohjeen tavoitteena on, että partiolaiset sitoutuvat lasten turvallisuutta ja hyvinvointia edistäviin toimintatapoihin. Turvallisuudella ja hyvinvoinnin edistämällä tarkoitetaan tässä sitä, että lapsen perus- ja ihmisoikeudet toteutuvat, kuten YK:n Lapsen oikeuksien sopimuksessa on määritelty.

TÄMÄ TARKOITTAÄ TURVALLISUUDEN JA HYVINVOINNIN NÄKÖKULMASTA MUUN MUASSA SITÄ, ETTÄ:

- lapsia kohdellaan kunnioittavasti
- lapsen henkilökohtaista koskemattomuutta kunnioitetaan
- lapsen turvallista kasvua, kehitystä ja hyvinvointia tuetaan
- lasta suojellaan kiusaamiselta, väkivallalta, seksuaaliselta hyväksikäytöltä, päihteiden käytöltä ja muilta lapsen turvallista kasvua uhkaavilta tekijöiltä.

Turvallisesti yhdessä -ohjeistus on ensisijaisesti tarkoitettu työkaluksi kaikille partiossa toimiville aikuisille ja ryhmänjohtamistehtävissä toimiville nuorille. Siksi tämän ohjeistuksen näkökulma painottuu siihen, miten aikuiset ja nuoret johtajat voivat omalla toiminnallaan ja esimerkiksi edistää lasten ja nuorten hyvinvointia partiossa. Yhtä tärkeää on kuitenkin se, miten lapset ja nuoret voivat toiminnallaan vaikuttaa toistensa hyvinvointiin. Tähän haasteeseen pyritään vastaamaan partio-ohjelman kautta.¹

SP-FS:n lasten hyvinvointia edistävä ohjeistus on tarkoitettu työkaluksi myös partiossa toimiville vapaaehtoisille ja työntekijöille. Ohjeistuksella halutaan viestittää myös yhteistyökumppaneille, kuten vanhemmille ja sidosryhmille ja partiosta kiinnostuneille tahoille, että lasten hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämällä on tärkeä asema SP-FS:ssä. Ohjeistus koskee kaikkea partiotointia ja siihen osallistuvia partiolaisia ja muita osallistujia.

1 Lastensuojelulaki 2007/417, Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 1983/361, Laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä 2014/148

Lasten ja nuorten hyvinvointia edistävällä ohjeistuksella, siitä aktiivisesti tiedottamalla ja koulutuksella varmistetaan, että kaikki SP-FS:n toimijat, sekä työntekijät että vapaaehtoiset, tietävät kuinka turvallisuutta edistetään partiossa. Jokaisen tulee myös tietää, kuinka toimia epäillessään erityisesti lapsen tai nuoren turvallisuuden ja kehityksen olevan uhattuna.

TURVALLISESTI YHDESSÄ -OHJEISTUKSEN TAVOITTEET LYHYESTI

TAVOITTEENA ON, ETTÄ

- Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen toteutuu kaikessa SP-FS:n toiminnassa eli lippukunnissa, piirijärjestöissä, keskusjärjestössä mukaan luettuna sekä vapaaehtoiset toimijat että työntekijät
- SP-FS:n toimijoilla on riittävästi tietoa lasten suojelemiseksi ja turvallisuuden edistämiseksi toiminnassa
- SP-FS:n kaikki toimijat huomioivat Turvallisesti yhdessä -ohjeistuksen kaikissa tilanteissa ja kohtelevat kaikkia lapsia ja nuoria kunnioittaen
- SP-FS:lla on olemassa toimintaohjeet lasten ja nuorten kaltoinkohtelun estämiseksi ja lapseen tai nuoreen kohdistuneen kaltoinkohteluepäilyn hoitamiseksi

LAPSEN OIKEUKSIEN SOPIMUS

YK:n lapsen oikeuksien yleissopimus on maailman laajimmin voimassa oleva ihmisoikeussopimus. Sopimus on voimassa Suomessa lain tasoisena, eli sitä noudatetaan samalla tavalla kuin Suomen omaa lainsäädäntöä. Lapsen oikeuksien sopimus sisältää 54 kohtaa ja neljä yleisperiaatetta, joiden kautta kaikkia lapsen oikeuksiin liittyviä velvoitteita tulkitaan. Nämä yleisperiaatteet ovat:

- Syrjinnän kielto
- Lapsen edun ensisijaisuus
- Lapsen oikeus elämään, henkiinjäämiseen ja kehittymiseen
- Lapsen oikeus saada näkemyksensä huomioon otetuksi

Lapsen oikeuksien toteutumisen kannalta on tärkeää, että sekä aikuiset että lapset tunnistavat, että lapsella on oikeuksia, jotka tulee huomioida kaikessa lapsiin liittyvässä toiminnassa ja päätöksenteossa. Partiossa lapsen oikeuksien toteutumista voidaan edistää turvallisten ja hyvinvointia lisäävien toimintatapojen lisäksi kertomalla partiolaisille lapsen oikeuksien sopimuksesta ja sen sisällöstä.

SP-FS EDISTÄÄ LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIA JA TURVALLISUUTTA

Partio-ohjelma itsessään tukee lasten ja nuorten psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin edistämistä. Tästä huolimatta partiossa voi tapahtua tai tulla ilmi hyvinvointia uhkaavia asioita. Näitä tilanteita varten on tärkeää, että partiossa osataan toimia ennakoivasti. Erilaisiin tilanteisiin varaudutaan etukäteen järjestämällä koulutusta ja pyrkimällä luomaan toimintaympäristöstä hyvinvointia edistävä. SP-FS haluaa kasvattaa, voimauttaa ja osallistaa lapsia ja nuoria siihen, että he itse tunnistavat ja tiedostavat oman ja toisten hyvinvointia edistäviä keinoja ja ilmiöitä.

SP-FS EDISTÄÄ LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTIA:

- kehittämällä ja ylläpitämällä partio-ohjelmaan sisältyvää turvallisuuskasvatusta
- tukemalla lippukuntia järjestämään laadukasta partio-ohjelmaa
- perehdyttämällä ja kouluttamalla järjestön työntekijöitä ja vapaaehtoisia sekä lippukuntien toimijoita tämän ohjeistuksen toimintamallin mukaisesti osana partion koulutusjärjestelmää
- tarkastamalla säännöllisesti ja päivittämällä tarvittaessa järjestön Turvallisesti yhdessä -ohjeistuksen
- varmistamalla, että SP-FS toimii lasten-suojeluasioissa yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa
- tarjoamalla tuen kaikenikäisille, jotka havaitsevat kaltoinkohtelua tai joutuvat sen kohteeksi ja ohjaamalla heitä tarvittaessa myös partion ulkopuolisen tuen piiriin

TURVALLISET TOIMINTATAVAT LIPPUKUNNISSA

Partiossa pyritään varmistamaan toiminnan laatu ja ennaltaehkäisemään erilaisia lasten kasvun häiritsevyyksiä. Toiminnan järjestämisellä tulee olla sellaiset rakenteet, että laatu syntyy vaivatta ja edellytykset häiritsevyyksien ehkäisyyn ovat olemassa.

Näitä asioita varmistaa muun muassa **suositus parijohtajuudesta kaikissa toimintaryhmissä**. Parijohtajuus tarkoittaa sitä, että kullakin ryhmällä on lähtökohtaisesti vähintään kaksi johtajaa, jotka suunnittelevat, toteuttavat ja arvioivat ryhmän toimintaa yhdessä. Kaksi johtajaa pystyy yhtä paremmin vastaamaan ryhmän jäsenten tarpeisiin ja esimerkiksi toimimaan erilaisina roolimalleina, joihin ryhmän jäsenet voivat tukeutua. Lippukuntien tulee siis pyrkiä tilanteeseen, jossa kaikkia toimintaryhmiä johtaa vähintään kaksi johtajaa. Turvallisen toiminnan edellytys on, että johtajat tuntevat toimintaryhmänsä jäsenet hyvin.

Lippukuntien tulee nimetä 1–2 yli 18-vuotiaasta **turva-aikuista** jotka tuntevat tämän ohjeen, turvalliset toimintatavat sekä toiminnan kaltoinkohtelutilanteessa hyvin ja tukevat lippukunnan jäseniä tähän ohjeistukseen liittyvissä asioissa. Tarvittaessa turva-aikuisen on yhteydessä piiriin edellä mainituissa asioissa. Lasten ja nuorten on tärkeää tietää, että erityisesti turva-aikuisilta voi kysyä tai näille voi kertoa kaltoinkohtelusta sekä omalta että muiden partiolaisten osalta. Turva-aikuiset voivat hyvin toimia tässä tehtävässään muun pestin ohella. Ellei lippukunnan hallitus erikseen nimeä lippukunnastaan turva-

aikuista, kuuluvat turva-aikuisen tehtävät lippukunnan hallituksen puheenjohtajalle, joka useimmin on lippukunnanjohtaja. Turva-aikuisten on hyvä olla aktiivisesti läsnä lippukunnan tapahtumissa, jotta he tulevat tutuiksi lapsille ja nuorille. Turva-aikuisen tehtäviin kuuluu myös myöhemmin tässä ohjeistuksessa esille tuleva rikostaustan selvitys. Turva-aikuisten pestikuvaus on tämän ohjeen liitteenä.

Kaikella partion tarjoamalla koulutuksella edistetään laadukasta ja turvallista partio-toimintaa. Tähän ohjeistukseen voi tutustua suorittamalla **Turvallisesti yhdessä -verkko-koulutuksen**. Suosituksena on, että kaikki ikään katsomatta suorittavat verkkokoulutuksen, mikä kestää 1-2 tuntia. Lippukunnan hallitus vastaa siitä, että johtajaikäiset ovat suorittaneet koulutuksen. Koulutus on osa SP-FS:n koulutusjärjestelmää. Turvallisesti yhdessä -koulutus on voimassa viiden vuoden ajan, jonka jälkeen se tulee uusia.

TURVALLISUUTTA LISÄÄVIÄ TOIMINTATAPOJA

Partiossa aikuiset, nuoret ja lapset kohtaavat toisiaan lukuisissa tilanteissa ja vuorovaikutus toisten ihmisten kanssa on olennainen osa partio-toimintaa. Turvallisuuden ja lasten hyvinvoinnin kannalta ei ole kuitenkaan yhdentekevää, millaisia nämä vuorovaikutustilanteet ovat ja miten ihmisiä niissä kohdataan. Partiossa **lasten ja nuorten arvostavan kohtaamisen periaatteita** voidaan poimia muun muassa ihanteista ja kasvatustavoitteista. Partiossa toimivilla aikuisilla ja nuorilla on merkittävä rooli turvallisen toimintakulttuurin luomisessa ja näiden periaatteiden ja arvojen siirtämisessä eteenpäin, sillä nuoremmat seuraavat heidän esimerkkiään ja omaksuvat heiltä tapoja, kuinka kohdata toisia ihmisiä. Mikäli joku havaitsee, että nämä periaatteet eivät toteudu partio-toiminnassa, on tilanteeseen syytä puuttua.

ARVOSTAVAN KOHTAAMISEN PERIAATTEITA JOKAISELLE JOHTAJALLE:

- jokainen lapsi ja nuori kohdataan yksilönä
- lasten ja nuorten erilaisuutta arvostetaan ja kunnioitetaan
- toiminnassa huomioidaan mahdollisuuksien mukaan lasten ja nuorten yksilölliset ominaispiirteet
- jokainen lapsi ja nuori kokee tullessa huomatuksi partiossa
- lapsia ja nuoria kuunnellaan
- lasten ja nuorten kertomaan suhtaudutaan vakavasti
- lapsille ja nuorille puhutaan arvostavaan ja kunnioittavaan sävyyn (ei huudeta, väheksytä)
- lapsista ja nuorista puhutaan arvostavaan sävyyn
- lapsia ja nuoria kohdellaan oikeudenmukaisesti
- lapsille ja nuorille ollaan rehellisiä
- lapset ja nuoret voivat luottaa partion aikuisiin
- lapsia ja nuoria autetaan tarvittaessa
- lapsista ja nuorista huolehditaan yhteisvastuullisesti
- kunnioitetaan lasten ja nuorten oikeutta koskemattomuuteen
- lasten ja nuorten kanssa toimittaessa ollaan aidosti läsnä, niin henkisesti kuin fyysisestikin

Partio on kasvatuserä, mutta ensisijainen kasvatustavoite on lasten ja nuorten omilla huoltajilla. Partiossa voidaan tukea kotien kasvatustehtävää. Turvallisen ja lasten hyvinvointia edistävän kasvatuserän luominen partiossa edellyttää **yhteistyötä lasten ja nuorten huoltajien kanssa**. Niukimmillaan yhteistyö on retkistä ja tapahtumista tiedottamista ja parhaimmillaan se on vanhempainiltoja, vanhempien kutsumista mukaan retkille ja lapseen tai nuoreen liittyvien huolien jakamista puolin ja toisin. Lapsille ja nuorille on tärkeää viestiä, että partiossa ja kotona puhalletaan yhteen hiileen.

Partio on harrastus, jossa tehdään aktiivisesti

työtä sen puolesta, ettei ketään kiusata. Kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja mahdollisiin kiusaamistapauksiin puuttumisen kannalta on ensisijaisen tärkeää, että lapset, nuoret ja aikuiset tunnistavat kiusaamisen. Arkikielessä kiusaamisella viitataan usein välienselvittelyyn, kiusoitteeluun ja hännämiseen, jotka ovat verraten yleisiä ja hetkellisiä ja joiden kohteeksi joutuvat lapset vaihtuvat. Vakavammasta kiusaamisesta on kyse silloin, kun tahallinen vihamielinen käyttäytyminen kohdistuu toistuvasti yhteen ja samaan henkilöön. Lisäksi tällaiselle kiusaamiselle on ominaista osapuolten epätasaväkisyys: kiusaaja on jollain lailla kiusattua vahvempi. Kiusaaminen voi olla sanallista (nimittely, sanallinen loukkaaminen), epäsuoraa (sulkeminen porukan ulkopuolelle, ilkeiden juttujen levittäminen), fyysistä (lyöminen, töniminen, potkiminen), omaisuuteen kohdistuvaa (tavaroiden ottaminen tai tahallinen rikkominen), tai vaikkapa internetissä tai matkapuhelimen välityksellä tapahtuvaa haitan tai mielipahan aiheuttamista (juorujen levittäminen, toisen tiedoilla esiintyminen, ryhmän/keskustelun ulkopuolelle jättäminen).

Partiossa **kaikkiin kiusaamistapauksiin**, olivat ne sitten yksittäisiä hännämistapauksia tai toistuvaa kiusaamista, **puututaan välittömästi**. Sekä kiusatun että kiusaajan kannalta on tärkeää, että kiusaamiseen puututaan ja se lopetetaan. Kiusaamiseen puuttuminen on tärkeää myös muiden lasten kannalta. Kiusaamiseen puuttuminen on viesti siitä, että olemme vastuussa toinen toisistamme ja että jokainen ihminen ansaitsee kunnioittavan kohtelun.

Suomen Partiolaisilla on käytössä **Mukavasti yhdessä -ohje**, josta saat neuvoja kiusaamisen ehkäisemiseen ja siihen puuttumiseen. Löydät ohjeen Suomen Partiolaisten verkkosivuilta partio.fi/mukavasti-yhdessa. Jos tarvitset apua kiusaamistilanteen selvittämisessä, puhu lippukuntasi turva-aikuisten kanssa.

Kiusaamisen selvittämisessä on tärkeää, että myös lapsen tai nuoren huoltajat tulevat huomioiksi ja otetaan mahdollisuuksien mukaan yhteistyöhön mukaan. Jos lippukunnan omat keinot eivät riitä kiusaamisen selvittämiseen ja sen lopettamiseen, voivat lippukunnat saada apua oman aluetiiminsä valmentajilta. Erityisen vakavissa tilanteissa valmentajat voivat hakea lippukunnalle apua myös piiritoimistolta.

Lapsen oikeuksien sopimuksen perusteella lapsilla on oikeus yksityisyyden suojaan. Lapsen yksityisyyden suoja on tärkeää huomioida partiossa esimerkiksi silloin, kun lapsista julkaistaan kuvia sosiaalisessa mediassa tai muualla internetissä. Internetissä tieto leviää nopeasti ja laajalle, ja sitä voidaan käyttää väärin tarkoituksiin. Lippukunnilla ja ryhmillä on hyvä olla selkeät ohjeet siihen, miten internetissä ja sosiaalisessa mediassa toimitaan. Netissä tai sosiaalisessa mediassa ei pidä julkaista kuvia ilman kuvassa esiintyvän lupaa. Pelkkä vanhempien antama kuvauslupa ei ole lapsen oikeuksien näkökulmasta riittävä, vaan lapsella on oikeus päättää, minkälaisia kuvia hänestä julkaistaan ja missä.

OHJE LASTENSUOJELUA VAATIVISSA TILANTEISSA TOIMIMISEEN

Partiossa voi tapahtua tai siellä voi tulla ilmi asioita, joissa tarvitaan viranomaisten tekemää arviointia ja toimenpiteitä, kuten lastensuojelua. Olipa lapsiin, nuoriin tai perheisiin liittyvä huoli tullut ilmi miten ja missä tahansa, se vaatii aina selvittelyä ja toimintaa.

Mitä lastensuojelu on?

Lastensuojelun ja sosiaalihuollon tarkoituksena on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvu-ympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Perheen tilanteesta riippuen tukea voi saada joko lastensuojelusta tai ilman lastensuojeluasiakkuutta kunnan perhepalveluista. Päätöksen tuen piiriin ohjautumisesta tekee kunnan sosiaaliviranomainen, joten riittää, että partionjohtaja osaa olla tarvittaessa yhteydessä sosiaaliviranomaisiin. Ehkäisevää lastensuojelua ovat lasten hyvinvointia, kasvua ja kehitystä edistävät toimet, joita toteutetaan esimerkiksi opetuksessa ja nuorisotyössä.² Tässä ohjeistuksessa ehkäisevää lastensuojelua käsitellään yleiseen lasten ja nuorten

2 LsL 2007/417, 3 § ja SHL 9 § ja 10 §.

hyvinvoinnin edistämiseen paneutuissa luvuissa ja varsinaisella lastensuojelulla tarkoitetaan tilanteita, joissa pitää arvioida kunnalliseen lasten, nuorten tai perheiden palveluihin ohjaamista ja lastensuojeluilmoituksen tekoa.

Lastensuojelua vaativat asiat ovat aina vakavasti otettavia. Siksi jokaisen ryhmänjohtamis-tehtävissä olevan ja yli 18-vuotiaan partiolaisen tulee sisäistää asiat suorittamalla Turvallisesti yhdessä -nettikoulutus.

Tunnista kaltoinkohtelu

Vaikka SP-FS pyrkivät toiminnassaan edistämään lasten ja nuorten hyvinvointia ja turvallisuutta, ei partiossakaan voida välttyä tilanteilta, joissa näiden havaitaan olevan uhattuna.

Lapsen kaltoinkohtelua on kaikki sellainen ruumiillinen ja henkinen pahoinpitely, seksuaalinen hyväksikäyttö, laiminlyönti tai kaupallinen tai muu riisto, joka haittaa lapsen tasapainoista kehitystä ja terveyttä sekä loukkaa ihmisarvoa. YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen mukaan lasta on suojeltava kaikelta väkivallalta, välinpitämättömältä kohtelulta ja hyväksikäytöltä. Jotta lapsia ja nuoria voidaan suojella kaltoinkohtelulta, on ensisijaisen tärkeää tunnistaa sen eri muotoja.

Partiossa tapahtuvaan kaltoinkohteluun tulee puuttua välittömästi. Tarvittaessa voi olla yhteydessä piiriin toimistoon ja pyytää apua tilanteen selvittämiseen. Akuuteissa tilanteissa tulee olla suoraan yhteydessä viranomaisiin. Pahoinpitelyt ja seksuaalirikokset ovat poliisiasioita.

PARTIOSSA TAPAHTUVAA KALTOINKOHTELUA VOI OLLA ESIMERKIKSI SE, ETTÄ:

- täysi-ikäinen alkaa seurustella itseään huomattavasti nuoremman alaikäisen kanssa
- partiolainen pahoinpitelee toisen partiolaisen partiotapahtumassa
- johtaja painostaa tyttöjä ja poikia yhteissaunaan
- partiolainen uhkailee tai pelottelee toista partiolaista väkivallalla
- aikuinen lupaa ostaa alaikäiselle nuorelle alkoholia vastikkeena seksistä

KALTOINKOHTELUN MUODOT

- Ruumiillinen väkivalta – toiminta, joka aiheuttaa tai saattaa aiheuttaa fyysistä kipua, haittaa tai vaurion lapselle, esimerkiksi lyöminen tai tukistaminen.
- Henkinen väkivalta – toiminta, joka vahingoittaa tai saattaa vahingoittaa lapsen fyysistä, henkistä, moraalista tai sosiaalista kehitystä, mutta joka ei aiheuta ruumiillisia vaurioita. Henkistä väkivaltaa ovat mm. pelottelu, uhkailu, syrjintä ja pilkkaaminen.
- Laiminlyönti – huoltaja tai muu lapsesta vastuussa oleva aikuinen jättää tarjoamatta lapselle tämän tarvitsemaa hoivaa, mikä vahingoittaa tai saattaa vahingoittaa lapsen fyysistä, henkistä, moraalista tai sosiaalista kehitystä. Hoivan osa-alueita ovat terveys, koulutus, henkinen kehitys, ravinto, suojat ja terveelliset elinolot.
- Seksuaalinen hyväksikäyttö – aikuinen tai iältään vanhempi nuori painostaa tai pakottaa alaikäisen lapsen mukaan seksuaaliseen toimintaan, esimerkiksi altistaa pornografiselle materiaalille tai koskettelee seksuaalisesti. Suomen rikoslain mukaan alle 16-vuotias on alaikäinen (ns. yleinen suojaikäraja).
- Kaupallinen hyväksikäyttö – lapsen hyväksikäyttö vastikkeellisesti niin, että muut hyötyvät siitä ja toiminta vahingoittaa tai saattaa vahingoittaa lapsen fyysistä, henkistä, moraalista tai sosiaalista kehitystä. Esimerkiksi nuori suostuu seksiin saadakseen alkoholia tai muuta materiaalia.
- Hengellinen hyväksikäyttö – hengellinen auktoriteetti käyttää väärin arvovaltaansa ja saamaansa luottamusta tarkoituksenaan kontrolloida tai manipuloida lasta.

Toiminta lastensuojelutapauksissa

Partiossa ilmeneviä lastensuojelun näkökulmasta puuttumista vaativia tilanteita voivat olla esimerkiksi:

- lasta ei tulla hakemaan kokouksesta tai leiriltä
- vanhempi hakee lasta kokouksesta tai retkeltä selvästi päihtyneenä

- lapsella tai nuorella on havaittavissa pahoinpitelyn jälkiä
- lapsi tai nuori kertoo itse laiminlyönneistä ja/tai hyväksikäytöstä
- lapsi tai nuori kertoo omasta päihteiden käytöstään tai johtajalla herää huoli sen vakavuudesta
- lapsen tai nuoren käytös huolestuttaa
- lapsi kertoo, että ei halua tai uskalla mennä kotiin
- partiossa herää huoli huoltajan päihde- tai mielenterveysongelmasta, joka vaarantaa lapsen hyvinvoinnin

Toimintaohjeet

ENNAKOINTI

Lippukunnan johtajiston on hyvä keskustella ja olla tietoinen siitä, kuinka toimia lastensuojelua vaativissa tilanteissa. On hyvä selvittää etukäteen, miten ja mihin lastensuojeluilmoitus omassa kunnassa tehdään (esim. selvitetään yhdessä tarvittavat puhelinnumerot ja laitetaan ne näkyville kolon ilmoitustaululle). Lippukunnan johtajiston on tunnettava myös yleiset partion turvallisuusohjeet sekä piirin kriisiviestintäohje. Kouluttamalla ja tukemalla johtajiston kouluttamista lippukunta turvaa johtajien tietoisuuden ja taidot toimia turvallisuuden edistämistä tai puuttumista vaativissa tilanteissa.

ÄLÄ JÄÄ YKSIN!

Lippukuntien ei tarvitse osata hoitaa lastensuojeluasioita itse. Lippukuntien johtajien ei tarvitse itse pystyä ratkomaan lastensuojelutapauksia, vaan viranomaiset, ammattilaiset ja piiritoimisto ovat heidän tukenaan. Kenenkään ei pidä omassa harrastuksessaan leikkiä sankaria, vaan apua on pyydettävä ajoissa.

KYSY JA KUUNTELE

Havaittaessa kaltoinkohtelua tai muuta lastensuojelullista huolta herättävää asiaan puututaan välittömästi. Ikävä tilanne tai tieto voi tulla yllättäen tai huoli on saattanut syntyä vähitellen. Asiasta tulee keskustella asianosaisen lapsen kanssa. Keskustelussa on hyvä olla mukana oma johtajapari tai lippukunnan toinen johtaja,

koska näin tilanne pysyy helpommin hallinnassa, tunnekuormaa pystyy jakamaan ja asiaa pystyy refleктоimaan jälkikäteen toisen johtajan kanssa. On aina eduksi, jos kahdet korvat ovat kuulleet saman asian.

Lapselle voi rohkeasti esittää kysymyksiä ja selvittää asiaa. Lapsen kanssa on tärkeää käyttää täsmällisiä ilmaisuja ja suoria kysymyksiä, joita ei voi käsittää väärin. Esimerkiksi väkivallasta on hyvä puhua suoraan. Jos lasta pelottaa kertoa, häntä ei saa pakottaa, mutta pitää yrittää silti rohkaista. Kannattaa välttää johdattelevia kysymyksiä, esimerkiksi "Onko isä lyönyt sinua?". Hyvä kysymys on esimerkiksi "Mitä sinulle on sattunut?". Lapselle tai nuorelle ei pidä luvata mitään, esimerkiksi "Hyvä kun kerroit, niin näin ei tapahdu enää ikinä." Lapselle tai nuorelle ei pidä luvata, että asiasta ei kerrota huoltajille. Jos mahdollista, keskustelusta on hyvä tehdä muistiinpanot, jotta asiaan voi palata tarvittaessa myöhemmin, eikä johtajan tarvitse yrittää pärjätä muistin varassa. Oleelliset asiat lapsen kertomuksesta kannattaa kirjoittaa ylös suorina lainauksina, jos mahdollista.

Tarvittaessa lapseen liittyvästä huolesta on keskusteltava myös hänen huoltajansa kanssa. Lapsen ensisijaiset huolenpitäjät ovat huoltajat, joita ei yleensä kannata ohittaa. Asian selvittämistä ja kysymysten esittämistä huoltajille ei kannata arkailla. Kuitenkin vakavissa ja akuuteissa tapauksissa, joissa on syytä epäillä, että lapsella on turvallisuushuoli nimenomaan kotona, pitää olla yhteydessä suoraan lastensuojeluviranomaisiin. Tällaisissa tapauksissa viranomaiset harkitsevat, miten huoltajiin ollaan yhteydessä.

TEE TARVITTAESSA LASTENSUOJELU-ILMOITUS

Kun huoli lapsen hyvinvoinnista on herännyt ja asiasta on keskusteltu lapsen ja tarvittaessa hänen huoltajansa kanssa, on päätettävä, tehdäänkö asiasta lastensuojeluilmoitus vai ei. Lastensuojeluilmoitus on huolenilmaus, jonka perusteella sosiaaliviranomaiset aloittavat selvittelyn siitä, onko lastensuojelun tai sosiaalihuollon avulle tarvetta. Apu voi olla esimerkiksi perhetyötä, kotipalvelua, tukiperhe- ja tukihenkilötoimintaa sekä vakavimmissa tilanteissa lapsen kodin ulkopuolelle sijoittamista. Jos partiolainen on epävarma, miten tilanteessa pitäisi toimia, hän voi soittaa itse

suoraan kunnan sosiaaliviranomaiselle ja kysyä neuvoa, myös nimettömänä. Jos soittaminen tuntuu vaikealta tehdä itse, voi piiritoimistolta pyytää apua. Piiritoimiston työntekijä ottaa tarvittaessa vastuun asian jatkotoimenpiteistä ja tekee lastensuojeluilmoituksen. Myös lippukunnan turva-aikuinen tukee tilanteessa. Kaikista lastensuojeluilmoitusta vaativista tilanteista on tiedotettava oman piirin toimistolle, vaikka lippukunta tekisikin itse lastensuojeluilmoituksen. Näin piiritoimistoille ja sitä kautta keskus-toimistolle kertyy tieto lastensuojeluilmoitusten määristä ja laadusta. Samalla piiritoimisto pystyy tukemaan lippukuntaa tarvittaessa, vaikka tuen tarve ei olisikaan lippukunnassa vielä herännyt.

Lain mukaan alaikäisten kanssa työskentelevillä henkilöillä on velvollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus, mikäli huoli lapsen turvallisuudesta herää. Ilmoitusvelvollisia ovat mm. sosiaali- ja terveydenhuollon, varhaiskasvatuksen, opetus-toimen, nuorisotoimen, poliisitoimen ja seurakunnan palveluksessa tai luottamustoimessa olevat. Jokaisella ihmisellä on kuitenkin oikeus tehdä ilmoitus.

Ohjeet lastensuojelu-ilmoituksen tekemiseen

- Soita kiireettömissä asioissa virka-aikaan lapsen asuinkunnan lastensuojeluviranomaiselle. Yhteystiedot löytyvät kuntien internet-sivuilta tai kunnan puhelinvaihteen kautta.
- Kiireellisissä tilanteissa (esimerkiksi lapsi kertoo, että ei uskalla mennä kotiin jonkin vakavan uhan vuoksi) soita kunnan sosiaalipäivystykseen. Jos sosiaalipäivystyksen numeroa ei ole saatavilla, soita 112:een.
- Kerro ilmoitusta vastaanottavalle työntekijälle lapsen koko nimi ja mielellään myös henkilötunnus, jos se on tiedossa. Varaudu kertomaan myös huoltajien nimet ja yhteystiedot (puhelinnumerot).

- Kerro, miksi huoli on herännyt. Kerro huolen syistä mahdollisimman tarkasti: esimerkiksi lapsi on kertonut sen ja sen päivän kokouksessa, että vanhemmat ovat olleet koko viikonlopun humalassa.
- Kerro haluatko tehdä ilmoituksen omalla nimelläsi vai nimettömänä. Huomioi, että lastensuojeluilmoitus on vaikeaa kirjata täysin anonymisti niin, että ilmoituksen sisällöstä ei selviä, että sen on tehnyt partion ryhmänjohtaja. Lapsen huoltajilla ja lapsella on oikeus saada lastensuojeluilmoitus luettavakseen sellaisena kuin se on kirjattu. Ilmoituksen vastaanottaneen työntekijän kanssa voi keskustella siitä, miten ilmoitus kirjataan. Asian eteenpäin viemisen kannalta usein olisi hyvä, jos ilmoittaja antaisi käyttää ilmoituksessa omaa nimeään.
- Kerro, tietävätkö lapsen huoltajat tai lapsi siitä, että aiot tehdä lastensuojeluilmoituksen. Lastensuojeluilmoituksen vastaanottanut työntekijä kysyy sinulta tarvittaessa tarkennusta ja muut ilmoituksen käsittelemiseen tarvittavat lisätiedot.
- Kiireettömissä tapauksissa ilmoituksen voi tehdä esimerkiksi lippukunnan hallitus tai piiritoimiston työntekijä.
- Ilmoitus tulee tehdä uudestaan, jos huoli ei poistu tai tulee uusia huolia.

Lapsi voi tehdä lastensuojeluilmoituksen itsekin, mutta partiossa lähtökohta on, että hän saa aikuisen tuen ja avun ilmoituksen tekemiseen. Olennaista partiotoiminnassa on huolehtia siitä, että lapsi tietää, kenelle hän voi kertoa huolistaan ja että ilmoitus tulee tehdyksi.

Jos ilmoituksen tai tilanteeseen puuttumisen jälkeen huoltajat ottavat yhteyttä, heitä voi ohjata suoraan olemaan yhteydessä piirin työntekijään tai sosiaaliviranomaisiin, jotka voivat vastata puolestasi jälkikysymyksiin. Jos asia jää vaivaamaan omaa tai partiotoverin mieltä, on asiasta hyvä keskustella vaikka lippukunnanjohtajan kanssa ja purkaa siihen liittyviä ajatuksia. Jos se ei tunnu riittävän, ota yhteys piiritoimistoon, josta osataan antaa ohjeita jälkipuintiin.

VAPAAEHTOISEN RIKOSTAUSTAN SELVITTÄMINEN

Lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä annetun lain (148/2014) (jäljempänä rikostaustalaki) tarkoituksena on suojella alaikäisten henkilökohtaista koskemat-
tomuutta ja siten edistää ja turvata alaikäisten kasvua, kehitystä ja hyvinvointia. Laki on tärkeä osa harrastustoiminnan laadun ja lasten kasvu-
ympäristön parantamista.

Rikostaustalain mukaan vapaaehtoistehtävän järjestäjän, esimerkiksi partiolippukunnan, on luotava toimintaansa koskevia ohjeita tai menettelytapoja, jotka ovat tarpeellisia lain tarkoituksen toteuttamiseksi sekä arvioitava ne vapaa-
ehtoistehtävät, joihin valittavien vapaaehtoisten rikostausta on tarkoitus selvittää. Suomen Partio-
laisten Turvallisesti Yhdessä -ohjeistus tarjoaa lippukunnalle ohjeen ja menettelytavat, jotka lippukunta voi ottaa käyttöön rikostaustalain vaatimusten täyttämiseksi.

Yksi rikostaustalain tarjoamista työkaluista on vapaaehtoisen rikostaustan selvittäminen tietyissä tilanteissa. Vaikka vapaaehtoisten rikostaustan selvittämiseen ei ole laista johtuvaa velvoiteta, partiossa lakia on sovellettu vuodesta 2014 alkaen tämän ohjeistuksen mukaisesti.

Tämän ohjeen laatimisessa on huomioitu kattojärjestöjen Allianssin, Soste ry:n sekä Valon yhteistyössä tuottama Toimintaohje - Lasten turvallisuutta lisäävät toimintatavat ja vapaa-
ehtoisen rikostaustan selvittäminen, jossa on mm. liitteenä vapaaehtoisen suostumuslomake rikosrekisteriotteen hakemiseksi sekä toimeksi-
antosopimus samaan keskusjärjestöön kuuluvien yhdistysten välillä (lippukunnan, piirin ja keskus-
järjestön välillä).

Ohjeessa lippukunta tarkoittaa rikostaustalais-
sa tarkoitettua vapaaehtoistoiminnan järjestäjää. Joissain tilanteissa toiminnan järjestäjä voi olla myös muu taho kuten evankelisluterilainen seurakunta.

ENNALTAEHKÄISEVÄT TOIMENPITEET ENSISIJAISIA

Rikostaustalain mukaan rikostaustan selvittä-
minen on ehkäisevä keino, joka vaikuttaa vain jo tuomion saaneiden, lippukunnalle uusien henkilöiden pestaamiseen. Kasvu-
ympäristön turvallisuutta voidaan parantaa rikostaustan tar-
kastamista tehokkaammin kehittämällä toiminta-
tapoja sellaisiksi, että sekä aikuisten ja lasten tai nuorten että lasten ja nuorten keskinäisessä toiminnassa mahdollisuus vahingolliseen toi-
mintaan vähenee. Tällaisia toimintatapoja ovat esimerkiksi muut Turvallisesti Yhdessä -ohjeis-
tuksen toimintatavat.

Kaikille, jotka aloittavat ryhmän vetämisen yksin tehdään rikostaustan selvitys (pois lukien ne samoajat, jotka vetävät toimintaryhmää yksin osana omaa samoajaohjelmaansa).

Jos tehtäviin haetaan aikuisia ilmoitusten avulla, on jo ilmoituksessa mainittava, että yksin tehtävään ryhtyvältä tullaan vaatimaan rikos-
rekisteriotteen esittämistä.

REKISTERIOTE JA SEN KÄSITTELY

Lippukunta pyytää vapaaehtoiseksi hakevan rikostaustan selvityksen, kun kaikki kohdat 1–4 täyttyvät:

1. lippukunta on hallituksen päätöksellä hyväksynyt keskusjärjestön tekemän Turvallisesti yhdessä -ohjeistuksen osaksi omaa toiminnan ohjeistustaan

2. henkilö ryhtyy ryhmän **ainoaksi** täysi-ikäiseksi johtajaksi (pois lukien samoajaohjelmaan kuuluva ryhmän johtaminen)

Esimerkki: vaeltajaikäinen aloittaa yksin akelana johdettuaan samoaja-ikäisenä tarpojavartiota yksin tai yhdessä → tehdään taustaselvitys

Esimerkki: entinen akela palaa lippukuntaan kolmen vuoden tauon jälkeen → tehdään taustaselvitys

Esimerkki: entinen akela, jolta on aiemmin tehty taustatarkistus, palaa kahden vuoden tauon jälkeen lippukuntaan → ei tehdä uutta taustatarkistusta

Esimerkki: aikuinen johtaa seikkailijaryhmää yhdessä samoajaikäisen kanssa → tehdään taustaselvitys

3. tehtävään kuuluu **säännöllistä** ryhmän johtamista

- ryhmässä on alaikäisiä (alle 18v) osallistujia eli kyseessä on esimerkiksi sudenpentu-, seikkailija-, tarpoja- tai samoajaryhmä tai näiden ryhmien alaikäisistä johtajista koostuva ryhmä, mukaan lukien luotsit ja ikäkausivastaavat

4. tehtävässä toimitaan **pysyväisluontoisesti** ja pääsääntöisesti yksin

- pesti kestää vähintään yhden toimintavuoden

Selvitys tehdään pyytämällä vapaaehtoiselta kirjallinen suostumus liitteenä olevan hakulomakkeen mukaisesti (liite 1). Hakulomake toimitetaan piirijärjestön toimistoon nimetylle henkilölle. Piirijärjestö tarkistaa pyynnön oikeellisuuden ja toimittaa pyynnöt keskitetysti Oikeusrekisterikeskukselle. Oikeusrekisterikeskus toimittaa rikosrekisteriotteen suoraan lippukunnalle. Liitteessä 3 on tarkempi kuvaus taustaselvityksen etenemisestä ja siihen liittyvistä toimenpiteistä.

Ote on maksullinen ja sen maksaa lippukunta. Rikosrekisteriotteeseen merkitään pääasiassa

seksuaali-, huumausaine- ja törkeät väkivalta-rikosten tuomiot. Rikosrekisteriote sisältää aina luonteeltaan arkaluontoisia henkilötietoja ja sitä käsittelevät vain lippukunnan hallituksen valtuuttamat henkilöt (turva-aikuiset), joilla on salassapitovelvollisuus rikosrekisteriotteen sisällöstä. Päätöstä pestaamisesta otteen sisältämien tietojen perusteella ei tehdä lippukunnan hallituksessa. Huomaa! Jo tieto siitä, onko rikosrekisteriotteessa merkintöjä vai onko se ns. puhdas, on pidettävä omana tietona.

Salassapitovelvollisuuteen on syytä suhtautua vakavasti, sillä sen rikkomisesta voidaan rangaista rikoslain mukaan salassapitorikoksena tai –rikkomuksena (rikoslaki 39/1889 38 luku 1 ja 2 §).

Tärkeää on myös muistaa, että lippukunta ei saa tehdä vapaaehtoisen henkilötietoihin muita merkintöjä kuin tiedon siitä, että rikosrekisteriote on tarkistettu sekä otteen päiväyksen. Rikosrekisteriotetta ei saa jäljentää. Vapaaehtoisen henkilötietoihin ei saa koskaan tehdä merkintää siitä, onko otteelle merkitty rikostietoja vai ei. Lippukunnan on luovutettava ote vapaaehtoiselle heti kun ote on tarkistettu.

Rikosrekisteriote toimitetaan Oikeusrekisterikeskuksesta siihen osoitteeseen, jonka lippukunta hakemukseen kirjoittaa. Käytännössä se tarkoittaa turva-aikuisen tai lippukunnanjohtajan kotiosoitteeseen.

Rikosrekisteriotteen saamisen jälkeen turva-aikuinen tekee lopullisen päätöksen tehtävään pestaamisesta. Keskusjärjestö suosittelee harkitsemaan huolellisesti henkilön pestaamista sellaisissa tapauksissa, jossa rikosrekisteriotteessa on merkintöjä; otteeseen kirjataan vain vakavia ja törkeitä seksuaali-, väkivalta- ja huumausainerikoksia. Tarvittaessa lippukunta voi olla yhteydessä johonkin (oman tai muun piirin) piiritoimistoon tai keskustoimistoon ja kysyä neuvoa.

Jos henkilö ei suostu rikostaustan selvittämiseen, häntä ei saa pestata yksin ryhmänjohtamis-tehtäviin.

Lippukunnan tulee varautua erityisesti toimintakausien alussa siihen, että rikosrekisteriotteen hakeminen kestää jonkin aikaa ja hidastaa pestaamista.

PIIRI- JA KESKUSTOIMISTOJEN TYÖNTEKIJÄT TUKEVAT LIPPUKUNTIA

PARTIOPIIREISSÄ LIPPUKUNTIA TUETAAN SITEN, ETTÄ:

- piiri (vapaaehtoistuki) seuraa oman alueensa lippukuntien kokonaistilannetta lasten hyvinvointiin liittyvissä asioissa
- partiopiirissä on käytössään selvä kriisi-ohjeistus, ja piiritoimistojen työntekijät tietävät miten toimia kohdatessaan kriisitilanteen
- omiin koulutuksiin ja tapahtumiin osallistuvilla ja ryhmänjohtajilla ja yli 18-vuotiailla partiolaisilla on suoritettuna Turvallisesti yhdessä -koulutus tai se suoritetaan osana koulutuksia ja tapahtumia

PIIRITOIMISTOJEN TUKI LASTENSUOJELU- ASIOISSA

Piiritoimiston työntekijöiden tehtävänä on tukea ja neuvoa lippukuntia lastensuojeluasioiden hoitamisessa sekä auttaa tarvittaessa lastensuojeluilmoituksen tekemisessä. Piiritoimiston työntekijät keräävät lippukuntien ilmoitusten perusteella yleisellä tasolla tietoa partiossa ilmi tulevien lastensuojeluasioiden määrästä ja laadusta.

SP-FS:n työntekijöille on luotu osana kriisi-ohjeistusta ohjeet myös lastensuojelukysymysten kohtaamiseen, käsittelemiseen ja toimimiseen

niiden yllättäessä partiossa. Niihin sisältyvät myös ohjeet, kuinka toimia, jos partiossa käy ilmi jokin lasten ja nuorten turvallisuuteen liittyvä uhka tai kun partiolaiset tarvitsevat neuvoja ja konkreettista tukea.

Ohjeistuksen lähtökohtana on, että lippukuntien ei tarvitse osata hoitaa tilanteita itse. Partiooimistoissa on määritelty, kuka työntekijöistä ottaa vastuun lastensuojelua koskevista yhteydenotoista. Tärkeintä on, että lippukunnissa tiedetään, keneen omassa piirissä on parasta ottaa yhteyttä näissä asioissa.

Piiritoimiston työntekijät huolehtivat siitä, että lippukunnat eivät jää yksin, vaan saavat tarvittaessa tukea myös tilanteiden jälkiselvittelyyn. Henkistä tukea tai keskusteluapua tarvitsevat ohjataan ammattilaisten luokse. Esimerkiksi jos jokin kriisi jää pitkäksi aikaa vaivaamaan mieltä, voi hakeutua terveyskeskuksen kautta ammattiavun piiriin. Tukea tai lisämateriaalia kriisityöhön saa myös esimerkiksi Suomen Mielenterveysseuralta, Suomen Punaiselta Ristiltä ja seurakunnista.

PIIRITOIMISTOT TUKEVAT RIKOSTAUSTAN SELVITTÄMISESSÄ:

- partiopiirin toimistossa on nimetty yksi tai useampi henkilö, joka vastaa rikostaustan selvittämistä ja käsittelyä koskeviin kysymyksiin
- partiopiirissä on käytössään keskusjärjestössä määritelty rikosrekisteriotteiden haun prosessi, jonka mukaan lippukunnat osaavat toimia

KESKUSJÄRJESTÖ TUKEE PIIREJÄ JA LIPPUKUNTIA

KESKUSJÄRJESTÖN TEHTÄVIIN KUULUU

- vastata Turvallisesti yhdessä -ohjeistuksen ajantasaisuudesta
- huolehtia valtakunnallisesta Turvallisesti yhdessä -ohjeistuksen viestinnästä yhdessä partiopiirien kanssa
- seurata piirien kanssa turvallisuuden kehittymistä ja kansallista kokonaistilannetta
- kehittää partio-ohjelmaa niin, että lasten ja nuorten turvataitojen kehittymiselle ja toisten erilaisuuden kunnioittamiselle voidaan

luoda entistäkin paremmat kasvatukselliset puitteet tuoda partio-ohjelman jokaiseen ikäkauteen lasten ja nuorten turvataitoja sekä toisten erilaisuuden arvoa korostavia osakokonaisuuksia tai aktiviteetteja

- liittää Turvallisesti yhdessä -koulutus osaksi partion koulutusjärjestelmää
- päivittää partion Turvallisuusohjeet niin, että niissä otetaan huomioon lastensuojelun näkökulma sekä Turvallisesti yhdessä -ohje ja -koulutus

VIESTINTÄ LASTENSUOJELUUN LIITTYVISSÄ TILANTEISSA

Kaikista lastensuojelutapauksista ilmoitetaan piiritoimistoon, vaikka lastensuojeluilmoitus olisi tehty lippukunnasta käsin itse. Tällöin ei ole tarpeen kertoa sen lapsen nimeä, jota asia koskee, vaan tapaus kuvataan yleisellä tasolla. Tarkoitus ei ole luoda henkilökisteriä lastensuojelutapauksista, vaan kerätä yleistietoa lastensuojelutapausten määrästä ja laadusta partiossa.

Lastensuojeluasioissa on toimittava hienovaraisesti, lapsen ja perheen yksityisyyttä kunnioittaen. Lastensuojeluasioita tulee käsitellä lippukunnassa mahdollisimman pienen ryhmän kesken (esim. lippukunnanjohtajan tai turva-aikuisen kanssa), eikä lastensuojeluilmoituksen tekemi-

sestä tai sen sisällöstä saa kertoa kenellekään ulkopuoliselle.

Lippukunnassa ilmenevistä lastensuojeluasioista ei tule tiedottaa tai antaa lausuntoja julkisesti, vaan esimerkiksi median kysymyksiin vastaaminen on viranomaisten, piirin tai keskusjärjestön tehtävä. Jos tilanne vaatii lippukunnan sisäistä kriisiviestintää (esimerkiksi kyseessä on useiden jäsenten näkemä väkivalta- tai muu vakava tilanne), on asiasta tiedotettava mahdollisimman yleisellä tasolla lapsen ja perheen yksityisyyden suoja huomioiden. Tähänkin on mahdollista saada apua ja ohjausta piiritoimistosta.

LÄHTEET

- Lastensuojelulaki 2007/417. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>
- Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry (2008) Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry:n peruskirja http://www.partio.fi/sites/partio.fi/files/uploads/sp_peruskirja.pdf
- Lastensuojelun käsikirja <https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja>
- Partiojohtajan käsikirja
- Christina Salmivalli: Koulukiusaamiseen puuttuminen. Kohti tehokkaita toimintamalleja. PS-kustannus 2010
- Allianssi, SOSTE, Valo: Toimintaohje - Lasten turvallisuutta lisäävät toimintatavat ja vapaaehtoisen rikostaustan selvittäminen
- Laki lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä. Finlexissä <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2014/20140148>
- Hallituksen esitys perusteluineen <http://www.eduskunta.fi/valtiopaivaasiat/HE+149/2013>
- Allianssin, Soste ry:n ja Valo Toimintaohje: <https://www.soste.fi/wp-content/uploads/2018/12/rikostausta-toimintaohje-2014.pdf>
- Partion Turvallisuusohjeet <https://partio.emmi.fi/L/WGgsf7tdcRcz>
- SP:n Päihdeohje <https://www.partio.fi/wp-content/uploads/2018/11/Partion-p%C3%A4ihdelinjaus.pdf>
- Mukavasti Yhdessä -ohje, vinkkejä ja keinoja kiusaamisen ehkäisyyn ja siihen puuttumiseen. partio.fi/mukavasti-yhdessa

LIITTEET

- Liite 1: Vapaaehtoisen suostumuslomake rikostaustan selvittämiseen
- Liite 2: Toimeksiantosopimus – Rikosrekisteriotteen hakeminen
- Liite 3: Rikosrekisteriotteen tarkistamisen kuvaus
- Liite 4: Turvallisesti yhdessä lyhyesti
- Liite 5: Turva-aikuisen pestikuvaus

VAPAAEHTOISEN SUOSTUMUS - RIKOSREKISTERIOTTEEN HAKEMINEN

Tämä suostumus perustuu lakiin lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä. Vapaaehtoisen tulee antaa suostumuksensa siihen, että vapaaehtois- toiminnan järjestäjä tai muu järjestö sen lukuun voi hakea laissa tarkoitetun vapaaehtoista koskevan rikosrekisteriotteen Oikeusrekisterikeskukselta.

Toiminnan järjestäjä (lippukunta):

Vapaaehtoinen (etu- ja sukunimi):

Henkilötunnus:

Syntymäaika:

Jäsennumero:

Vapaaehtoisen tehtävä:

(tehtävä, jota pyyntö koskee)

☐ **Annan suostumukseni rikosrekisteriotteen hakemiseen.**

Minulle on annettu ennen tämän suostumuksen antamista tieto seuraavista asioista:

- rikosrekisteriote pyydetään alaikäisten lasten ja nuorten henkilökohtaisen koskemattomuuden turvaamiseksi, ja sen tarkastaa vapaaehtoistehävän järjestäjä
- otteeseen merkitään tiedot tietyistä seksuaali-, väkivalta- ja huumausainerikoksista
- vapaaehtoistehävän järjestäjän on luovutettava ote minulle välittömästi tarkastamisen jälkeen

☐ Minulle on annettu tieto siitä, että otetta pyytää vapaaehtoistehävän järjestäjän kirjallisen toimeksiannon perusteella partiopiiri ja/tai keskusjärjestö.

PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS

Paikka ja aika:

.....
Lippukunnan nimi

.....
Vapaaehtoisen nimi

Nimenkirjoittajan nimi

Rikostaustaotteen toimitus

Vapaaehtoistoiminnan järjestäjä

Vastaanottaja (hlö)

Postiosoite

Postinro ja toimipaikka

TOIMEKSIANTOSOPIMUS – RIKOSREKISTERIOTTEEN HAKEMINEN

Tämä toimeksianto perustuu lakiin lasten kanssa toimivien vapaaehtoisten rikostaustan selvittämisestä. Rikosrekisteriotetta voi hakea vapaaehtoistehävän järjestäjän kirjallisesta toimeksiannosta keskusjärjestö tai sellainen yhdistys, joka kuuluu samaan keskusjärjestöön kuin vapaaehtoistehävän järjestäjä.

Toimeksiantaja (lippukunta):

Toimeksisaajat: Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry
(piirijärjestön nimi)

Toimeksianto: Toimeksisaaja hakee toimeksiantajan puolesta rikosrekisteriotteen henkilöstä

Toimeksiantaja vakuuttaa, että se on ilmoittanut tästä valtuutuksesta tai toimeksiannosta vapaaehtoiselle työntekijälle ennen kuin hän on antanut suostumuksensa.

Oikeusrekisterikeskus toimittaa rikosrekisteriotteen suoraan toimeksiantajalle.

PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS

Paikka ja aika:

..... Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry
Toimeksiantaja Toimeksisaaja

.....
Lippukunnan nimi Piirijärjestön nimi Nimenkirjoittajan nimi
Nimenkirjoittajan nimi Nimenkirjoittajan nimi

RIKOSREKISTERIOTTEEN TARKISTAMISEN KUVAUS

1. Lippukunta hyväksyy SP-FS:n Turvallisesti yhdessä -ohjeen

Lippukunnan tulee hyväksyä keskusjärjestön ylläpitämä *Turvallisesti yhdessä* -ohje (ns. lastensuojeluohje) normaalia toimintaansa ohjaavaksi asiakirjaksi. Ohjeessa linjataan mm. se, miten toimintaa järjestetään turvallisin rakentein ja mitkä tehtävät ovat sellaisia, joihin pestattavalta aikuiselta voidaan ja tulee selvittää rikostausta.

2. Lippukunta tai piiri pyytää vapaaehtoiseksi työntekijäksi hakevalta kirjallisen suostumuksen rikosrekisteriotteen tilaamiseen

Pyyntö tehdään keskusjärjestön laatimalla lomakkeella, jonka käyttö helpottaa mm. pyynnön oikeellisuuden arviointia ja jälkiseurantaa.

Piiri voi pyytää rikosrekisteriotteen, jos partioon liittynyt vapaaehtoinen on hakeutumassa piirin järjestämään, *Turvallisesti yhdessä* -ohjeessa kuvatus tehtävän koulutukseen eikä lippukunta ole selvitystä vielä esittänyt ja hakemisen muut ehdot täyttyvät.

Rikosrekisteriote pyydetään tavallisesti Oikeusrekisterikeskukselta, mutta vapaaehtoinen voi myös esittää esim. työ- tai opiskeluaikaista työharjoittelupaikkaa varten hakemansa voimassa olevan rikosrekisteriotteen.

3. Lippukunta tekee toimeksiannon piirijärjestölleen

Lippukunta kerää toimintakausien alussa tai aikaisemmin tarpeelliset pyynnot yhteen ja toimittaa ne viiveettä ohjeiden mukaan oman piirin toimistolle.

4. Piirijärjestö tarkistaa ja kirjaa pyynnön

Piirissä asiaa hoitava henkilö tarkistaa, että pyyntö on lain mukainen ja täyttää muotovaatimukset.

Piirijärjestö pitää pyynnöistä rekisteriä, josta selviää mm. pyynnön kohteena olevan tiedot, pyynnön esittänyt lippukunta, kyseessä oleva tehtävä sekä mahdollisesti muita pyyntöjen tilastointiin liittyviä tietoja.

5. Piirijärjestö lähettää pyynnön edelleen Oikeusrekisterikeskukseen

Piiristä lähetetään pyynnot riittävän usein, niin että uusien aikuisten pestamiseen ei tule tarpeetonta viivettä. Tarvittaessa piiri liittyy pyyntöihin kuvauksen tehtävästä, jota varten otetta ollaan hakemassa. Ote voidaan pyytää lähetettäväksi esimerkiksi lippukunnan ”turva-aikuiselle”.

6. Oikeusrekisterikeskus lähettää rikosrekisteriotteen lippukunnalle

Lippukunta on toiminnan järjestäjä ja siten rikosrekisteriotteen vastaanottaja. Rikosrekisteriote sisältää arkaluontoisia henkilötietoja, ja sen käsittelijöillä on vaitiolovelvollisuus otteen sisällöstä (§12). Otteen käsittelyssä tulee tämän vuoksi olla erityisen huolellinen.

7. Lippukunta päättää henkilön pestamisesta

Rikosrekisteriotteen saamisen jälkeen päätös pestamisesta tehdään lippukunnassa mahdollisimman pienessä ryhmässä, johon osallistuvat vain päätöksenteon kannalta välttämättömät henkilöt (§12).

Päätöstä pestamisesta otteen sisältämien tietojen perusteella ei tehdä esimerkiksi lippukunnan hallituksessa. Vaitiolovelvollisuuden vuoksi päätöstä jättää joku henkilö pestamatta ei voida tarkemmin perustella.

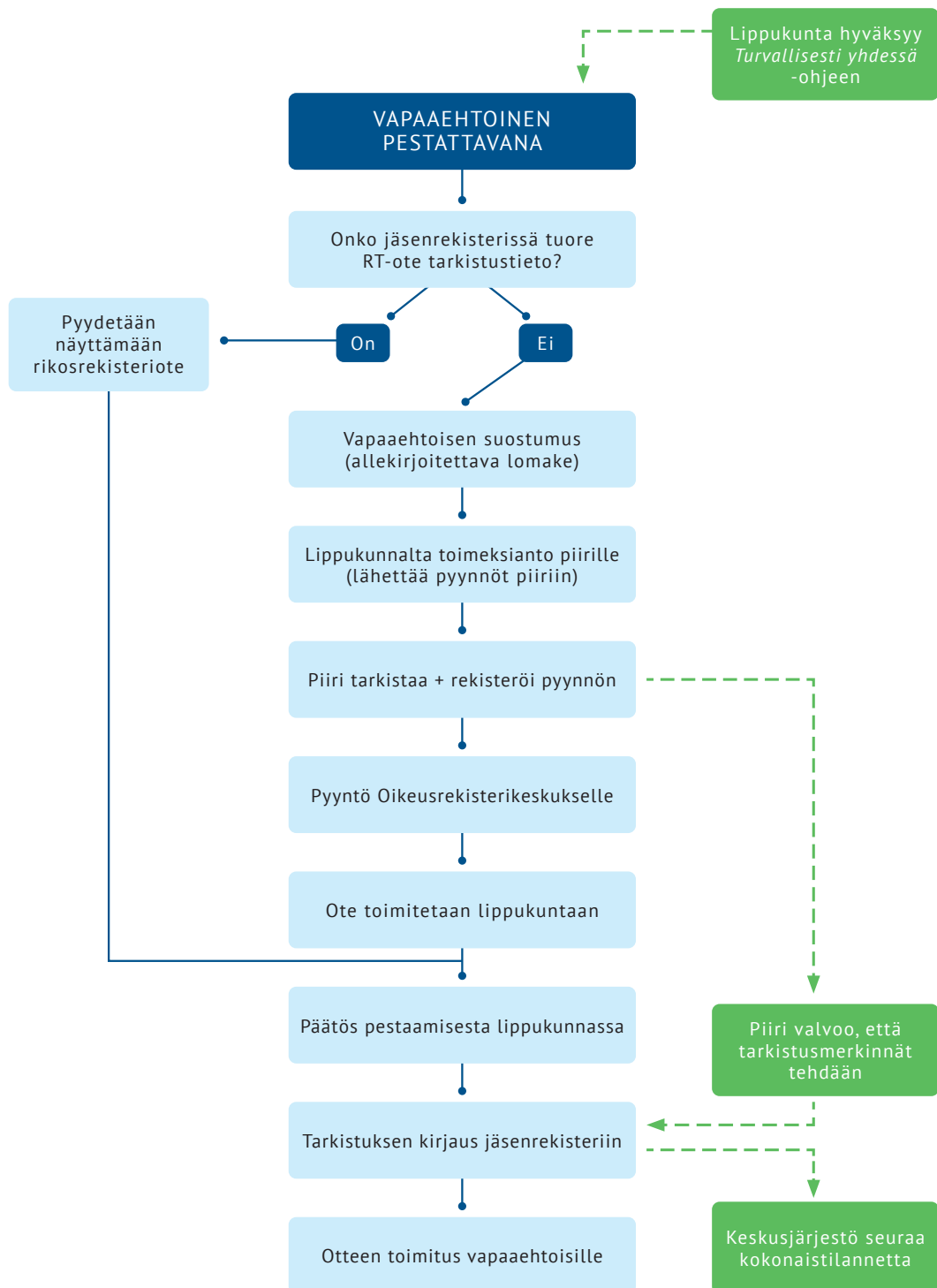
8. Lippukunta kirjaa rikosrekisteriotteen tarkastamisen jäsenrekisteriin ja toimittaa otteen vapaaehtoiselle

Lippukunta kirjaa rikosrekisteriotteen tarkastamisen partiorekisteri Kuksaan. Rekisteriin merkitään otteen tarkastaja ja päivämäärä, mutta ei tietoja otteen sisällöstä.

Otteen sisällöstä ei saa tehdä muistiinpanoja eikä ottaa kopioita. Ote toimitetaan viipymättä vapaaehtoiselle.

Piirijärjestö valvoo, että kaikista pyydettyistä rikosrekisterioteista tehdään tarkastusmerkinnät jäsenrekisteriin.

Rikosrekisteriotteen pyynnön kustannuksista vastaa otepyynnön esittävä lippukunta.

TURVALLISESTI YHDESSÄ LYHYESTI

Suomen partiolaisten ohje lastensuojelua vaativissa tilanteissa toimimiseen.

Tämän ohjeen pääperiaatteena on ennalta-ehkäistä lapsiin kohdistuvaa kaltoinkohtelua, antaa neuvoja vaikeiden tilanteiden hoitamiseen ja näin ollen lisätä lasten ja nuorten kokemaa turvallisuuden tunnetta partiossa.

PARTIOSSA VOI OLLA ESIMERKIKSI SEURAAVANLAISIA LASTENSUOJELUN NÄKÖKULMASTA PUUTTUMISTA VAATIVIA TILANTEITA:

- Lasta ei tulla hakemaan kokouksesta tai leiriltä
- Vanhempi hakee lastaan kokouksesta tai retkeltä selvästi päihtyneenä
- Lapsessa tai nuorella on havaittavissa pahoinpitelyn jälkiä
- Lapsi tai nuori kertoo itse laiminlyönneistä ja/tai hyväksikäytöstä
- Lapsi tai nuori kertoo omasta päihteiden käytöstään, tai johtajalla herää huoli sen vakavuudesta
- Lapsen tai nuoren käytös huolestuttaa
- Lapsi kertoo, että ei halua tai uskalla mennä kotiin
- Muusta syystä herää huoli huoltajan päihde- tai mielenterveysongelmasta, joka vaarantaa lapsen hyvinvoinnin.

Toimintaohjeet

ENNAKOINTI

- Jokaisessa lippukunnassa on nimettynä turva-aikuinen, joka osaa tukea lippukunnan jäseniä lastensuojeluasioissa.
- Turva-aikuinen huolehtii siitä, että kaikki lippukunnan johtajat ovat suorittaneet Turvallisesti yhdessä -nettikurssin.
- Lippukunnassa on sovittuna toimintaohjeet lastensuojelun näkökulmasta huolta herättävien asioiden hoitamiseen.

- Jokainen johtaja tallentaa puhelimeensa sosiaalipäivystyksen numeron mahdollista eteen tulevaa yllättävää lastensuojeluasiaa varten.

ÄLÄ JÄÄ YKSIN!

- Kenenkään ei tarvitse osata hoitaa lastensuojeluasioita itse, vaan ammattilaiset ja piiri-toimisto ovat kaikkien partiolaisten tukena.

KYSY JA KUUNTELE

- Jos partiossa herää lastensuojeluun liittyvä huoli jostakusta lapsesta tai nuoresta, asiaan puututaan välittömästi.
- Ikävä tilanne voi tulla yllättäen, tai huoli on saattanut syntyä vähitellen.
- Asiasta tulee keskustella asianosaisen lapsen kanssa.
- Keskustelussa on hyvä olla mukana oma johtajapari tai lippukunnan toinen johtaja, koska näin tilanne pysyy helpommin hallinnassa, tunnekuormaa pystyy jatkamaan ja asiaan pystyy palaamaan jälkikäteen toisen johtajan kanssa.
- Asian selvittämistä ja kysymysten esittämistä lapselle ei kannata arkailla.
- Lapsen kanssa on tärkeää käyttää täsmällisiä ilmaisuja ja suoria kysymyksiä, joita ei voi käsittää väärin. Esimerkiksi väkivallasta on hyvä puhua suoraan.
- Jos lasta pelottaa kertoa, häntä ei saa pakottaa, mutta pitää yrittää silti rohkaista.
- Kannattaa välttää johdattelevia kysymyksiä, esimerkiksi ”Onko isä/äiti lyönyt sinua?”. Hyvä kysymys on esimerkiksi ”Mitä sinulle on sattunut?”.
- Lapselle tai nuorelle ei pidä luvata asioita perusteettomasti, esimerkiksi: ”Hyvä kun kerroit. Näin ei tapahdu enää ikinä.”
- Keskustelusta on hyvä tehdä muistiinpanot, jotta asiaan voi palata tarvittaessa myöhemmin eikä johtajan tarvitse yrittää pärjätä muistin varassa.

OLE YHTEYDESSÄ HUOLTAJIIN

- Asiasta ollaan heti yhteydessä lasten huoltajiin, ellei ole syytä epäillä, että tämä aiheuttaisi lapselle vaaraa.

TEE TARVITTAESSA LASTENSUOJELU-ILMOITUS

- Lastensuojeluilmoitus on huolenilmaus, jonka perusteella sosiaaliviranomaiset aloittavat selvittelyn siitä, onko lastensuojelun avulle tarvetta.
- Jos asia on kiireellinen, ilmoitus on tehtävä välittömästi oman kunnan sosiaalipäivystykseen tai numeroon 112. Jos asia voi odottaa seuraavaan päivään, niin ilmoituksen tekee lippukunnan turva-aikuinen, lippukunnanjohtaja tai piirin työntekijä.
- Ilmoitus kannattaa tehdä puhelimitse.
- Partiolaisella on mahdollisuus tehdä lastensuojeluilmoitus nimettömänä.
- Lastensuojeluilmoitusta tehdessä tulee kertoa lapsen koko nimi ja mahdollisuuksien mukaan syntymäaika ja osoite.
- Ilmoituksen vastaanottaja osaa kysyä tarvittavat tiedot.

PESTIKUVAUS: TURVA-AIKUINEN

Yleistä pestistä

- Turva-aikuisen pesti perustuu partion Turvallisesti yhdessä -ohjeeseen eli Suomen Partiolaisten ohjeistukseen lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi.
- Turva-aikuisen on oltava vähintään 18-vuotias.
- Lippukunnan jäsenet sekä ryhmien johtajat voivat kääntyä turva-aikuisen puoleen, jos hän itse tai joku muu partiolainen kokee kiusaamista, häirintää tai kaltoinkohtelua partiossa tai partion ulkopuolella.
- Turva-aikuiset voivat hyvin toimia tässä tehtävässä muun pestin ohella.
- Ellei lippukunnan hallitus erikseen nimeä lippukunnastaan turva-aikuista, kuuluvat turva-aikuisen tehtävät lippukunnan hallituksen puheenjohtajalle (useimmiten lippukunnanjohtaja). Hyvä käytäntö on nimetä lippukuntaan kaksi turva-aikuista, joilloin turva-aikuiset voivat jakaa tehtäviä ja toimia toistensa tukena. Silloin myös lippukunnan jäsenillä on useampi henkilö, johon voi olla yhteydessä.

- Jos ongelman käsittely oman lippukunnan turva-aikuisen kanssa ei ole mahdollista, ongelmatilanteissa voi olla yhteydessä myös oman piirin työntekijöihin.

Turva-aikuisen tehtävät

TURVALLISESTI YHDESSÄ JA MUKAVASTI YHDESSÄ -OHJEEN TUNTEMUS

Turva-aikuinen

- tuntee perusteellisesti Turvallisesti yhdessä -ohjeen, turvalliset toimintatavat sekä toiminnan kaltoinkohtelutilanteissa
- tuntee Mukavasti yhdessä -ohjeen.

LÄSNÄOLO, TAVOITETTAVUUS SEKÄ VIESTINTÄ

Turva-aikuinen

- on aktiivisesti läsnä lippukunnan tapahtumissa ja arjessa, jotta hän tulee tutuksi
- lippukunnan lapsille ja nuorille ja häntä on helppo lähestyä
- pitää huolen, että kaikki lippukunnassa tietävät, että häneltä voi kysyä ja hänelle voi
- kertoa häirinnästä, kiusaamisesta tai muusta kaltoinkohtelusta sekä omalta että muiden partiolaisten kohdalta
- huolehtii, että partiolaisten huoltajat tietävät, että lippukunnassa on käytössä Turvallisesti yhdessä -ohje sekä viestii huoltajille asiasta esimerkiksi lippukunnan vanhempainillassa

LIPPUKUNNAN RYHMÄNJOHTAJIEN TUKI

Turva-aikuinen

- neuvoo lippukunnan johtajistoa Turvallisesti yhdessä -ohjeeseen liittyvissä kysymyksissä
- tukee lippukunnan johtajistoa lastensuojelua vaativissa tilanteissa toimimisessa sekä
- tarvittaessa osallistuu tällaisten tilanteiden hoitamiseen
- seuraa lippukunnan johtajiston Turvallisesti yhdessä -verkkokoulutuksen suorittamista ja

- varmistaa, että jokainen lippukunnan täysi-ikäinen jäsen sekä kaikki ryhmänjohtajat ovat suorittaneet Turvallisesti yhdessä -verkkokoulutuksen
- varmistaa, että jokainen lippukunnan uusi johtaja tuntee Turvallisesti yhdessä -ohjeen sisällön
- jakaa jokaiselle uudelle johtajalle Turvallisesti yhdessä -ohjeen sekä Turvallisesti Yhdessä -haitarin (Suomen Partiolaisten ohjeen lastensuojelua vaativissa tilanteissa toimimiseen)

YHTEYSHENKILÖNÄ TOIMIMINEN

Turva-aikuinen

- on tarvittaessa yhteydessä piiriin Turvallisesti yhdessä -ohjeistukseen liittyvissä asioissa sekä lastensuojelua vaativissa tilanteissa
- varmistaa, että piiritoimistoon ilmoitetaan kaikista lastensuojeluilmoitusta vaativista tilanteista, vaikka lippukunta teki- sikin itse lastensuojeluilmoituksen

VAPAAEHTOISEN RIKOSTAUSTAN SELVITYS

Turva-aikuinen

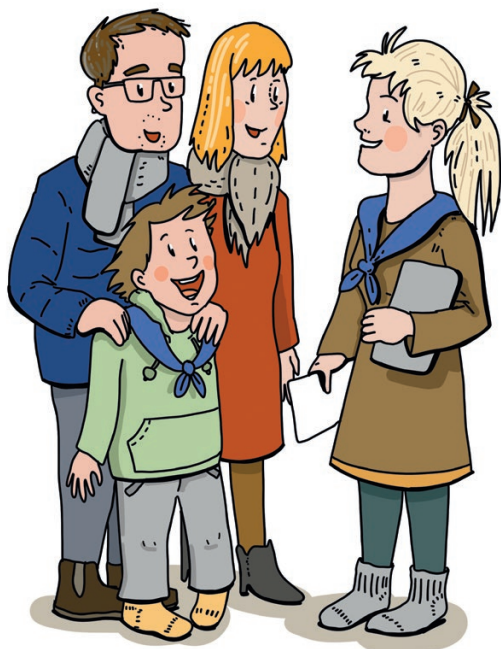
- toteuttaa vapaaehtoisen rikostaustan selvityksen annettujen ohjeiden mukaisesti, kun edellytykset siihen täyttyvät (ks. Turvallisesti yhdessä -ohje)
- merkitsee Kuksaan henkilön tietoihin merkinnän (tarkistuspäivämäärä) toteutetusta
- rikostaustan selvityksestä (Kuksassa kohta Vapaaehtoisen rikostaustan selvitys)

Turva-aikuisen tuki

- Lippukunnanjohtaja ja hallitus
- Piiritoimisto
- Turvallisesti yhdessä -ohje sekä -taskuversio: www.partio.fi/turvallisesti-yhdessa
- Mukavasti yhdessä -ohje kiusaamisen ehkäisyyn ja siihen puuttumiseen: www.partio.fi/mukavasti-yhdessa

Turva-aikuisen koulutus

- Turvallisesti yhdessä -verkkokoulutus
- Suosittelemme lämpimästi myös partiojohtajan peruskoulutusta.

PARTIO
scout

SUOMEN PARTIOLAISET – FINLANDS SCOUTER RY